

Από το Περιοδικό «*ἡ Συνέχεια*»
Σχόλια, στη στήλη «Πέτρες και Στίγματα»

Τεύχος 4, Ἰούνιος 1973

ΤΥΝΗΣΙΑΚΑ

Διαβάζουμε στίς ἐφημερίδες: ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας τῆς Τυνησίας κ. Μπουργκίμπα ζήτησε τὴν διά συντακτικῆς Πράξεως ἀνακήρυξή του ὡς Προέδρου ἐφ' ὅρου ζωῆς, γιατί ὅπως ἐξήγησε ὁ ἴδιος «Μεγαλοφυΐα τοῦ ἀναστήματος τοῦ Μπουργκίμπα δέν ὑπάρχει πουθενά (σήμερα). Τέτοιες μεγαλοφυΐες γεννῶνται λόγω θαύματος τῆς φύσεως, πράγμα πού δέν συμβαίνει συχνά στήν πορεία τῶν αἰῶνων».

Εὐτυχισμένες Τυνησίες μέ τίς μεγαλιφυΐες σας!

Η ΝΕΑ ΔΙΕΘΝΗΣ

Ὁ κ. Ἱερώνυμος εἶναι ἕνας ἅγιος ἄνθρωπος. Λέγεται π.χ. ὅτι κοιμόταν σέ τζίβινο στρώμα –καί ὄχι σέ μάλλινο ὅπως ἄλλοι ἱερωμένοι-, πῶς ἔφτιαξε μέ τά χέρια του τά ἐπιπλα τοῦ δωματίου του –καί ὄχι βέβαια ἀπό διάθεση στομπορισματος τῆς σύγχρονης ἐπιλοποιΐας κ.τ.λ. Γιά τὴν ἁγιοςύνη του αὐτή, ὁ λαός, πρὶν ἀπό ἕξι χρόνια, τόν ἔχρησε Ἀρχιεπίσκοπο, ἀφοῦ πρῶτα καθάισε τόν ὄχι ἅγιο Χρυσόστομο. Γιά τόν ἴδιο λόγο πάλι, ὅταν πρό καιροῦ γιόρταζε τά ἕξι χρόνια ἀπό τὴν ἀνάρρησή του στόν Θρόνο καί ἐνῶ χοροστατοῦσε στή λειτουργία στή Μητρόπολη, ὁ λαός ἔψαλε γι' αὐτόν εἰδικό Πολυχρόνιο, ἔπειτα δέ ἀσυγκράτητος ἀπό σεβάσμιο ἐνθουσιασμό διέκοψε τή λειτουργία –πού ἀπευθυνόταν στόν Θεό- καί ξέσπασε σέ χειροκροτήματα ὑπέρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Τιμές τέτοιες κανεῖς ἱερωμένους δέν γνώρισε στήν μακραίωνη ἐκκλησιαστική μας ἱστορία.

Ἰδιαίτερο χαρακτηριστικό τῆς ἁγιοςύνης τοῦ Ἀρχιεπισκόπου εἶναι ἡ εὐαγγελική του πράγματι ἀγάπη. Στό πασχαλινό του μήνυμα, ἀφοῦ ἀντικατέστησε τὴν πατροπαράδοτη ἐκκλησιαστική προσφώνηση «Τέκνα ἐν Κυρίῳ αγαπητά» πού τὴν βρίσκει κάπως ψυχρή, μέ τὴν πολύ πιό ζεστή «Πολυαγαπημένοι μου», πρότεινε τὴν «συγκρότησιν μιᾶς Διεθνoῦς τῆς Ἀγάπης, εἰς τὴν ὁποῖαν κάθε ἄνθρωπος, ἐκτός ἀπό τοὺς δεδηλωμένους ἐχθροὺς της, θά εἶναι εὐπρόσδεκτος». Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πού ἀγαποῦν, ἀνεξαρτήτως χρώματος, ἐθνικότητας, τάξεως κ.τ.λ., θά ἀποτελέσουν μιά παγκόσμια ομάδα, μέ ἀποτέλεσμα ὅλα τά δεινά πού μαστίζουν σήμερα τὴν ἀνθρωπότητα –ἀνταγωνισμοί, ἐγκλήματα, πόλεμοι, ἄλλες Διεθνεῖς- νά ἐκλείψουν.

Ἐνα σημεῖο τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ μηνύματος πού πρέπει νά ὑπογραμμιστεῖ εἶναι ὅτι «οἱ δεδηλωμένοι ἐχθροί» τῆς ἀγάπης θα εἶναι ἐκτός τῆς Δι-

εθνοῦς. Διότι ναί βέβαια «ἀγαπᾶτε τούς ἐχθρούς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τούς μισοῦντας ὑμᾶς καί προσεύχεσθε ὑπέρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καί διωκόντων ὑμᾶς» ἀλλά ὄχι καί νά τούς ἀφήσουμε νά μποῦνε καί στήν ἐκλεκτή ομάδα μας καί νά τήν διαλύσουν.

Σέ ἐφαρμογή τῆς ἀρχῆς αὐτῆς ὁ κ. Ἱερώνυμος ἀπό τήν ἀνάρρησή του στόν Ἀρχιεπισκοπικό θρόνο, πῆρε ἕνα σωρό μέτρα. Κατ' ἀρχάς εἶναι ὁ Α.Ν. 264/67, μέ τήν ἰδιότυπη ἀπονομή τῆς ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης, τά Ἱεροδικεῖα ὅπου ὁ κατηγορούμενος καταδικάζεται σέ πρῶτο βαθμό *ἀμετακλήτως* χωρίς νά ἔχει τό δικαίωμα νά καταφύγει σέ κρίση δευτέρου βαθμοῦ, καί ἄλλα. Ἐπειτα εἶναι ἡ στάση του μετά τή δραματική ἐκείνη παραίτησή του, ὅπου λέει ὅτι λόγω ψυχικῆς κάμψεως δέν εἶναι «πλέον εἰς θέσιν» νά προσφέρει «οὐδέ ποσοστόν τῶν ὧσων ἀπαιτεῖ τό διακόνημά του» καί ὅτι θά «ἀπετέλει προδοσίαν τοῦ πρὸς τήν ἐκκλησίαν καθήκοντός» του «ἐάν παρά ταῦτα ἐξηκολούθει νά παραμένῃ Ἀρχιεπίσκοπος».

Πολύ σωστά, ἡ Ἱερά Σύνοδος –πού εἶχε διοριστεῖ ἀπό τόν Ἀρχιεπίσκοπο– δέν ἔκανε δεκτή τήν παραίτηση. Ἀλλά ξαφνικά, οἱ ἐχθροί τῆς Ἀγάπης ἔκαναν τήν ἐμφάνισή τους: ἡ Ἱερά Σύνοδος θεωρήθηκε ἄκυρη ἀπό τό Συμβούλιο Ἐπικρατείας, ἡ δέ νέα πού ἐξελέγη ἐπρόκειτο νά δεχτεῖ τήν παραίτηση. Μάταια ὁ Ἀρχιεπίσκοπος φώναζε ὅτι ἡ παραίτησή του ἦταν θέμα «προσωπικό», μέ ἄλλα λόγια κάτι πού ἀφοροῦσε αὐτόν καί τήν ἄλλη Σύνοδο, τή δική του καί ὅτι τώρα δέν ἔχει ψυχική κάμψη καί δέν παραιτεῖται. Ἡ νέα Ἱερά Σύνοδος ὅμως ἦταν ἀνένδοτη, μάλιστα δέ ὄρισε καί συνεδρίαση γιά νά κάνει ἐπίσημα ἀποδεκτή τήν παραίτηση. Τότε ὁ ἅγιος Ἀρχιεπίσκοπος, βλέποντας τόν ἑαυτό του στ' ἀλήθεια ἐκτός Θρόνου, καί μὴ ἔχοντας τί ἄλλο νά κάνει, τρέχει πρῶτος στήν αἴθουσα πού θά γινόταν ἡ μοιραία συνεδρίαση, κλειδώνει καλά τίς πόρτες καί ἀφήνει τήν Ἱερά Σύνοδο ἀπ' ἔξω. Τό πάθημα ἐκείνου τοῦ μακαρίτη Ἀρχιεπισκόπου Μπέκετ, πού ἀνοίξε μόνος του τίς πόρτες τῆς Μητρόπολης γιά νά μποῦνε οἱ ἄνθρωποι πού θά τόν σκότωναν, τοῦ εἶχε γίνει μάθημα.

Τέλος εἶναι καί ἡ ἐντολή του νά σταματήσει τό Πολυχρόνιο γιά τόν πρῶην βασιλιά Κωνσταντῖνο. Μπορεῖ ὁ ἴδιος νά τόν ἀνέθρεψε, νά τόν ἐδίδαξε, νά τόν ὠρίμασε πνευματικά καί ἠθικά, ὅμως μέσα σέ ἕνα δεκαήμερο, ἀπό 21 ης Μαΐου –ὅπου ὁ Ἀρχιεπίσκοπος χοροστάτησε στή Μητρόπολη στή δοξολογία γιά τήν ὀνομαστική γιορτή τοῦ Κωνσταντίνου– μέχρι 2ας Ιουνίου –μέρα πού δόθηκε ἐντολή νά σταματήσει τό Πολυχρόνιο–, ὁ Κωνσταντῖνος ἔγινε ὁ χειρότερος ἐχθρός τῆς Ἀγάπης. Ἐξω λοιπόν ἀπό τήν Διεθνή καί τό πνευματικό του τέκνο. Ὅπως ἡ Δημοκρατία ἐπιβάλλεται διά τῆς Δικτατορίας, ἔτσι καί ἡ ἀγάπη ἐπιβάλλεται διά τῆς πυγμῆς. Ὅλοι ἐμεῖς –πλὴν ἀναγῶγων ἀνθελλήνων– τά ἔχουμε μάθει πιά καλά αὐτά. Γι' αὐτό ἄλλωστε καί τιμᾶμε τόν ἅγιο Ἀρχιεπίσκοπο.

ΑΠΟΡΙΕΣ

Ἡ συζήτηση μεταξύ φίλων.

- Ὡραϊά, ὁ βασιλιάς ὀργάνωσε πραξικοπήματα ἐναντίον τοῦ λαοῦ, στάσεις ἐναντίον τοῦ λαοῦ, συνωμότησε μέ δολοφόνους ἐναντίον τοῦ λαοῦ κ.τ.λ. Τί τό λογικότερο λοιπόν ἀπό τό νά κηρυχθεῖ ὁ ἴδιος ἐκπτώτος καί νά ἀντικατασταθεῖ μέ τόν διάδοχό του;

- Φαίνεται ὅτι ἡ κυβέρνηση κατέληξε στό συμπέρασμα ὅτι δεν ἔφταιγε ὁ βασιλιάς σάν πρόσωπο ἀλλά σάν θεσμός, σάν «κρατοῦν καθεστῶς».

- Τότε οἱ τόσοι ἄνθρωποι πού βρίσκονται στίς φυλακές μέ τήν κατηγορία τῆς ἀνατροπῆς τοῦ τότε «κρατοῦντος καθεστῶτος», δηλαδή τῆς Βασιλευομένης Δημοκρατίας, δικαιώνονται. Γιατί λοιπόν δέν ἀφήνονται ἐλεύθεροι καί μάλιστα δέν τιμῶνται ὅπως τούς πρέπει ἐφ' ὅσον πρῶτοι αὐτοῖ διεγνώσαν καί ἀγωνίστηκαν γιά τήν πολιτειακή μεταβολή;

- Διότι... εἶσαι ἀνόητος.

Τεύχος 5, Ἰούλιος 1973

ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ ΨΗΦΙΖΟΥΜΕ

Μεθαῦριο γίνεται τό Δημοψήφισμα. Γιά κείνους ἀπό τούς ἀναγνώστες μας πού δέν ἔχουν ἀκόμη ἀποφασίσει τί θά ψηφίσουν, δίνουμε πιά κάτω πίνακα ἐκ 12 σημείων πού συνηγοροῦν γιά τό ΝΑΙ, ἀλλά –γιά νά εἶμαστε ἀντικειμενικοί– καί ἀντίστοιχο πίνακα ἐκ 12 σημείων πού συνηγοροῦν γιά τό ΟΧΙ. Ἔτσι δέν ἀφήνουμε κανένα παραπονεμένο. Σημειώνουμε πάντως ὅτι ἡ κάποια ἀσάφεια πού ὑπῆρξε στό Δημοψήφισμα τοῦ '68, σχετικά μέ τήν ἔννοια καί τή σημασία τῆς ψήφου, δέν ὑπάρχει τώρα. Συγκεκριμένα, πρὶν ἀπ' τό Δημοψήφισμα τοῦ '68 ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶχε πεῖ: «Ἡ ἀπάντησις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐπί τοῦ Συντάγματος θά εἶναι, ἐάν θέλει νά κυβερνηθῇ μέ αὐτό τό Σύνταγμα ἢ μέ τό ἄλλο Σύνταγμα. Τό περιεχόμενο δηλαδή τοῦ Συντάγματος θά ψηφίσει καί ὄχι τήν Κυβέρνησιν, ἄλλως θά ἦσαν ἐκλογαί ὑπέρ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλά ἡμεῖς ἔχομεν εἶπει ὅτι κάμνομεν δημοψήφισμα καί ὄχι ἐκλογάς». Ἀμέσως μετά τό δημοψήφισμα ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπε: «Εὐχαριστῶ τόν Ἑλληνικόν λαόν διά τήν λαμπράν ἐπιδοκιμασίαν τῆς Ἐπαναστάσεως τῆς 21ης Ἀπριλίου. [...] τῆς προσέδωσε λαϊκόν χρῆσμα ὅμοιον τοῦ ὁποιοῦ εἰς ἐπιβλητικότητα οὐδεμία Κυβερνήσις τῆς Ἑλλάδος ἐξήσφαλισε [...] Διότι ἡ ὑπερψήφισις τοῦ Συντάγματος σημαίνει ὑπερψήφισιν τῆς Ἐπαναστάσεως». Ἐμεῖς πιστεύομε τόν κ. Πρόεδρο καί ὄχι τόν κ. Ἀντιπρόεδρο. Γι' αὐτό καί τώρα δέν ἔχομε καμιᾶ ἀπορία. Ἡ ἱστορία εἶναι ἴδια: Νέα ἐπανάστασις, νέο δημοψήφισμα, νέα ἀνακοίνωσις –του ἐκπροσώπου τώρα καί ὄχι τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως– ὅτι τό πολίτευμα εἶναι δεδομένο, ὁ Πρόεδρος δεδο-

μένος κ.τ.λ. και ότι εμεῖς θά ψηφίσουμε μόνο τό Σύνταγμα τῶν δεδμενῶν. Ἄλλά δέν γελιόμαστε πιά. Ψηφίζουμε γιά τήν νέα ἐπανάσταση. Οἱ ἐπαναστάσεις τελευταία ἔχουν μιᾶ ἀδυναμία. Θέλουν νά συμπληρώνονται μέ ἕνα ποσοστό. Ἡ 21η Ἀπριλίου εἶχε τό ποσοστό της (92%). Ἡ 1η Ἰουνίου θέλει καί αὐτή τό δικό της. Πρέπει λοιπόν νά τῆς τό δώσουμε.

Πρέπει νά ψηφίσεις ΝΑΙ

1. Διότι εἶσαι ἀνώριμος «ἐξ ἐπόψεως σημερινῶν ἀναγκῶν πολιτικοῦ ἀτόμου». Ὁριμος εἶναι μόνο ἕνας καί αὐτός σου ζητᾶ νά πεῖς ΝΑΙ.
2. Διότι ἐπί 6 χρόνια, ὀρκιζόμενος στόν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων ἐγκληματοῦσες κατά τῆς Δημοκρατίας. Τώρα πρέπει νά ἐξίλωθεῖς.
3. Διότι ἡ πνευματική ἡγεσία τοῦ τόπου (καθηγητές ἀνωτάτων ἰδρυμάτων, ἀκαδημαϊκοί κ.τ.λ.) δέν σου ζητοῦν νά πεῖς ΟΧΙ.
4. Διότι μέσα σέ παραδειγματική ἡσυχία καί τάξη συμπληρώνεις τό Προπό σου, βλέπεις τούς ποδοσφαιρικούς ἀγῶνες σου, παίζεις τό λαχεῖο σου κ.τ.λ.
5. Διότι τό '68 σου εἶχαν ζητήσει νά πεῖς ΝΑΙ στό Σύνταγμα τῆς Βασιλευομένης Δημοκρατείας καί τό εἶπες. Τώρα σου ζητοῦν νά πεῖς ΝΑΙ στό Σύνταγμα τῆς Ἀβασίλευτης Δημοκρατίας, γιατί νά μήν τό πεῖς;
6. Διότι ὄντας καθηγητής ἀνωτάτου ἰδρύματος δέν ἀνταποκρίθηκες στήν πρόσκληση νά ἐξέλθεις τοῦ ἐργαστηρίου καί τῆς αἰθούσας διδασκαλίας καί νά ἀσχοληθεῖς μέ τά μεγάλα κοινωνικά προβλήματα.
7. Διότι ὄντας καθηγητής ἀνωτάτου ἰδρύματος ἀνταποκρίθηκες στήν πρόσκληση καί ἐξῆλθες τοῦ ἐργαστηρίου καί τῆς αἰθούσας διδασκαλίας καί ἡσχολήθης μέ τά μεγάλα κοινωνικά προβλήματα.
8. Διότι ἔδρασες κατά τοῦ νομίμου πολιτεύματος τῆς Βασιλευομένης Δημοκρατίας, γι' αὐτό ἄλλωστε εἶσαι καί στή φυλακή.
9. Διότι ἔδρασες ὑπέρ τοῦ νομίμου πολιτεύματος τῆς Βασιλευομένης Δημοκρατίας, γι' αὐτό ἄλλωστε εἶσαι καί στή φυλακή.
10. Διότι ἂν δέν πεῖς ΝΑΙ ἀλίμονό σου· θά ἀκολουθήσει καθεστώς ὀλοκληρωτικό –ὄχι δυτικοῦ τύπου.
11. Διότι τό ΟΧΙ σου τοῦ '68 ἀποδείχθηκε γρουσούζικο. Σέ πέντε χρόνια πέρασαν ἕνας βασιλεὺς, δύο ἀντιβασίλεις καί ἕνας Πρόεδρος Δημοκρατίας. Πές λοιπόν ΝΑΙ μήπως καί ἡσυχάσουν τά πράγματα.
12. Διότι δέν εἶναι σωστό νά δυσκολέψεις ἀκόμη περισσότερο τή δουλειά τῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν.

Πρέπει νά ψηφίσει ΟΧΙ

1. Διότι ἐσὺ διαφωνεῖς μέ τό ἄρθρο 6 παρ. 1 τοῦ Ψηφίσματος πού λέει ὅτι οἱ ἐκλογές θά γίνονται πάντα τόν Ἀπρίλιο. Ἐσὺ θέλεις νά γίνονται Μάιο.

2. Διότι «Ὁ δοῦλος δέν ἔχει τήν εὐκαιρίαν νά σκέπτεται. Ὅφειλει νά ἐκτελῇ αὐτό τό ὅποῖον τοῦ καθορίζει ὡς πρέπον τό καθεστῶς». Ἐσὺ δέν εἶσαι δοῦλος ἀλλά ἐλεύθερος πολίτης Δημοκρατίας νέου τύπου. Ἄρα δέν οφείλεις νά ἐκτελέσεις αὐτό τό ὅποῖον σοῦ καθορίζει ὡς πρέπον τό καθεστῶς.
3. Διότι τήν ἐπομένη τῆς 21ης Ἀπριλίου, ὅταν ὁ Βασιλιάς ὁμολόγησε ὅτι ἐτοίμαζε πραξικόπημα δέν καταγγέλθηκε ἀμέσως δημόσια ἀπό τοὺς ἀξιωματικούς πού τόν ἄκουγαν, σάν ἐπίορκος καί παραβάτης τῶν νόμων τοῦ Συντάγματος.
4. Διότι χόρτασες πιά ἀπό ἐλευθερία καί Δημοκρατία. Λίγο καθεστῶς ὀλοκληρωτικοῦ τύπου θά ἦταν μιά ἀλλαγὴ.
5. Διότι ὁ κ. Πρωθυπουργός εἶχε πεῖ τό '68: «Αἱ ἐκλογαὶ θά ἀνακοινοῦν ἐνωρίτερον ἀπ' ὅ,τι ἀναμένετε ὅλοι σας». Τώρα ἐγίνε γνωστό ὅτι θά ἀνακοινοῦν τό 1974, δηλαδή μετὰ 6 χρόνια ἀπό τότε. Ἀλλά ἐσὺ θεωρεῖς αὐτά τά 6 χρόνια πολύ λίγα.
6. Διότι οἱ λεωφόροι Βασ. Κων/νου, Βασ. Σοφίας, Βασ. Ὀλγας δέν μετονομάστηκαν.
7. Διότι ἐσὺ ἔχεις ἐμπιστοσύνη στόν ἡγέτη τῶν δύο ἐπαναστάσεων πού ἐγίναν –καί τῶν ἄλλων πού πιθανόν θά γίνουν– καί δέν θέλεις νά ψηφίζεις. Δημοψηφίσματα καί ἐκλογές θέλουν μόνο οἱ ἀνθέλληγες παλαιοκομματικοί.
8. Διότι στόν περί τύπου νόμο δέν ἀναφέρεται ποιές ἐφημερίδες μποροῦν νά μὴν τόν τηροῦν.
9. Διότι ὑπάρχει τέτοια οἰκονομική εὐημερία πού κινδυνεύεις νά γίνεις θύμα μιᾶς κοινωνίας Ἀφθονίας.
10. Διότι τίς παραμνές τοῦ Δημοψηφίσματος τοῦ '68 εἶχε λεχθεῖ: «Ὡς ὑπεύθυνος Πρωθυπουργός διαβεβαιῶ τόν Ἑλληνικόν Λαόν ὅτι ὁ σκοπός τῆς Ἐπαναστάσεως δέν εἶναι ἡ ἐγκαθίδρυσις μονοκομματικοῦ δικτατορικοῦ καθεστῶτος». Ἦδη μέ τό νέο Σύνταγμα διαπιστώνεται ὅτι σκοπός τῆς Ἐπαναστάσεως δέν εἶναι οὔτε ἡ ἐγκαθίδρυση μονοπροσωπικοῦ δικτατορικοῦ καθεστῶτος. Ἐσὺ ὅμως εἶσαι ὑπέρ τοῦ μονοκομματικοῦ καί μονοπροσωπικοῦ δικτατορικοῦ κάθεστῶτος.
11. Διότι δέν δέχεσαι νά ταλαιπωρεῖσαι ἐπειδή ἡ ἐπανάσταση τῆς 21ης Ἀπριλίου καί ἡ ἐπανάσταση τῆς 1ης Ἰουνίου δέν συμφωνοῦν νά ἔχουν τό ἴδιο ποσοστό ἀλλά ἡ καθεμιά θέλει τό δικό της.
12. Διότι πότε πότε πρέπει νά ἔχεις ἐμπιστοσύνη στα ἑλληνικά χέρια. Δέν ξέρεις τί γίνεται.

Σημείωση: Ἡ ἰχνογραφία ἐπὶ τῶν ψηφοδελτίων ἢ ἡ ἀναγραφὴ ἀποφθεγμάτων καί γνωμικῶν κάνει τά ψηφοδέλτια ἄκυρα. Ἔτσι ἡ ὀρθοστασία σας θά πάει χαμένη.

ΝΕΑ ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΙΩΞΕΩΣ

Όμολογουμένως, για ένα πράγμα δέν μπορούμε νά παραπονεθοῦμε αὐτά τά τελευταῖα χρόνια: γιά ἀνία.Και δέν εἶναι μόνο οἱ «αἰφνιδισμοί» τῶν δημοκρατικῶν ἡγετῶν μας -ἕνας βασιλιάς, δύο ἀνοτβασιλεῖς καί ἕνας Πρόεδρος Δημοκρατίας σέ πέντε χρόνια, δύο ἐπαναστάσεις πού ἡ μιά διαδέχεται τήν ἄλλη εἰρηνικά, ἐπιστήμονες, φοιτητές καί διανοοῦμενοι πού πηγαينوέρχονται στίς ἐξορίες καί μπαινοβγαίνουν στίς φιλακές εἰρηνικά, ὑπουργοί πού διορίζονται καί ἀπολύονται φθινόπωρο καί ἄνοιξη, ἐκτός ἕαν τό στοιχείο τοῦ αἰφνιδισμοῦ ἀπαιτήσῃ καί ἐνδιάμεσες ἀλλαγές κ.τ.λ. Δέν εἶναι μόνο αὐτά, πού ἐντέλει ὀφείλονται στήν αἰφνιδιαστομανία μας. Εἶναι καί τά ἄλλα, οἱ ἐκπλήξεις μας ἀπό ἀνθρώπους πού τούς ξέραμε χρόνια, χωρίς ποτέ νά ὑποπτευθοῦμε ὅτι ἦταν καί αὐτοί μανιακοί τοῦ αἰφνιδιασμοῦ. Ἔνας ἀπ' αὐτούς εἶναι ὁ Ἕλληνας Ἔζρα Πάουντ. Κάποτε θ' ἀσχοληθοῦμε μαζί του. Ἄλλος εἶναι ὁ κ. Θ. Παπακωνσταντίνου.

Τον κ. Θ. Π. γνωρίζαμε σάν συγγραφέα κομμουνιστικῶν βιβλίων καί ἀντικομμουνιστικῶν βιβλίων, σάν ἀρθρογράφο δημοκρατικῆς ἐφημερίδας, ἐπιφυλλιδογράφο φιλοβασιλικῆς ἐφημερίδας, καί ὑπουργό ἀντιβασιλικῆς κυβερνήσεως, πράγματα βέβαια πού χωρᾶνε στό πνευματικό μέγεθος τοῦ ἀνδρός . Καί ξαφνικά ἡ πρώτη ἐκπλήξη: Διαβάζουμε στίς ἐφημερίδες ὅτι ὁ κ. Θ. Π. ἐκλήθη ἀπό τήν κυβέρνηση νά δώσει τήν γνώμη του γιά ἀφίσεις πού θά διαφημίζουν τό ΝΑΙ τοῦ Δημοψηφίσματος. Μά καί διαφημιστής ὁ κ. Θεοφύλακτος; Νάι, καί διαφημιστής. Δέν προφταίνουμε νά τό καλοχωνέψουμε καί νά ἡ δεύτερη ἐπλήξη: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φλωρίνης ἦρθε σέ ρήξη τό 1968 μέ τούς «πολιτικῶς κρατοῦντας» -μᾶς πληροφορεῖ ἡ Ἀρχιεπισκοπή. Ὅπως εἶναι γνωστό, τό νά ἔρθεις σέ ρήξη μέ τούς «πολιτικῶς κρατοῦντας» σήμερα στήν Ἑλλάδα εἶναι τό μεγαλύτερο ἔγλημα πού μπορεῖς νά κάνεις. Κάποιο ὀρεινό χωριό -πάντως μέ καθαρό ἀέρα- καί κάποια φυλακή -πάντως ἀπό τίς καλύτερες τοῦ κόσμου- ἀναλαμβάνουν νά σέ σωφρονίσουν. Ὅταν ὁμως εἶσαι Μητροπολίτης τά πράγματα γίνονται κάπως δύσκολα.Γιατί πῶς νά μπεῖ ἕνας ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ στη φυλακή -ἀναρωτήθηκε ὁ τότε Ἑπουργό Παιδείας- καί μάλιστα ἀνθοῦντος τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ; Γιά κάθε ἄλλον Ἑπουργό Παιδείας, ἀκόμη καί στρατιωτικό ἐπαναστατικῆς κυβερνήσεως, δηλαδή ἀνθρώπο πού παίζει τό κεφάλι του ἀφοῦ προηγουμένως ἔχει παίξει πολλά ἄλλα, ἡ ἀπάντηση θά ἦταν δύσκολη. Συνέπεσε ὁμως ὁ ἀναρωτηθεῖς Ἑπουργός νά εἶναι ὁ κ. Θεοφύλακτος. Καί ἡ βαθεῖα τοῦ καλλιέργεια, ἡ μεγάλη του πνευματική παιδεία καί ἡ ἀγάπη του γιά τήν ἐκκλησία τοῦ ἔδωσαν ἀμέσως τή λύση: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης θά κρινόταν ψυχοπαθής καί θά κλεινόταν σέ ψυχιατεῖο. Ἔ αὐτό πιά δέν τό εἶχαμε φανταστεῖ. Αὐτός ὁ θεωρητικός τῆς Δημοκρατίας Δυτικοῦ-Νέου τύπου νά εἰσάγει μεθόδους διώξεως ἀνεπιθύμητων, ἔστω καί τόσο ἐκλεκτές, ἀπό Δημοκρατίες Ἀνατολικοῦ-Παλαιοῦ τύπου; Αὐτός ὁ Ἑλληνοχριστιανός νά πρωτοδοκιμάζει τίς μεθόδους του σέ Μητροπολίτες;

Αὐτός πού μᾶς διδάσκει τόσα χρόνια Πολιτική Ἀγωγή μέ τό μοναδικό στόν κόσμο σύγγραμμά του, νά μᾶς κρατᾷ αὐτή τήν τόσο θαυμάσια πολιτική μέθοδο μυστική πέντε χρόνια; Πράγματι κάτι τέτοιο δέν τό περιμέναμε. Ὅπως δὴποτε, σέ ἐφαρμογή αὐτῆς τῆς μεθόδου ὁ κ. Θεοφύλακτος στέλνει τρεῖς ψυχιάτρους νά ἐξετάσουν τόν Σεβασμιώτατο. Φυσικά, ὅπως θά ἔκανε κάθε ἄνθρωπος σεβόμενος τόν ἑαυτό του καί κάθε ἱερωμένος σεμνυνόμενος τό σχῆμα του, ὁ Σεβασμιώτατος ἀπέπεμψε τούς τρεῖς ψυχιάτρους. Ἀλλά αὐτό γιά τόν κ. Θεοφύλακτο καί τίς μεθόδους τοῦ δέν ἀποτελεῖ ἐμπόδιο. Δέν θέλει νά ἐξαταστεῖ; Ἀδιάφορο. Νά ἐξεταστοῦν τά μαγνητοφωνημένα κείμενά του καί νά καταθέσουν μάρτυρες –νά πούμε, θέλουμε νά ἀποδείξουμε ὅτι εἶσαι φυματικός; Νά μαγνητοφωνηθεῖ ὁ βήχας σου, νά ἔρθουν καί δύο μάρτυρες καί ἡ γνωμάτευση εἶναι ἔτοιμη. Πράγματι, αὐτό καί ἔγινε. Οἱ τρεῖς ψυχιάτροι (Καθηγητές Πανεπιστημίων παρακαλῶ!) υπέγραψαν τό Πρακτικό καί ὁ κ. Θεοφύλακτος διέταξε «την βία μεταφορά Μητροπολίτου! Δηλαδή πῶς; Θά τόν ἔσερναν οἱ χωροφύλακες ἀπό τά ράσα, ἀπό τόν μητροπολιτικό του σταυρό, ἀπό τά γένηια; Θαυμάσιο ἑλληνοχριστιανικό θέμα! Συγχαρητήρια στόν ἐμπνευστή, στούς προϊστάμενους του καί στίς Νέες Δημοκρατίες τους.

Αὐτή ἦταν λοιπόν ἡ μεγάλη ἐκπλήξη τοῦ κ. Θεοφύλακτου. Μερικοί πού τόν ξέρουν καλά λένε ὅτι εἶναι ἰκανός καί γιά μεγαλύτερες ἐκπλήξεις. Ἀλίμονο! Ὁ Θεός νά μᾶς φυλάει ἀπό τόν κ. Θεοφύλακτο.

BIBΛΙΚΑ

...μέτ' εὐνοίας δουλεύοντες τῷ Κυρίῳ καί οὐκ ἀνθρώποις·

Πολύ διδακτική ἡ ἐπιστολή τοῦ Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως πρὸς τόν Πρωθυπουργό. Ἀξίζει νά τήν δοῦμε προσεκτικά:

Παράγραφος πρώτη:

«Ἐξοχώτατε,

Με τό θάρρος πού (sic) μοί δίδει ἡ ἀφοσίωσις μου πρὸς τό πρόσωπόν Σας καί ἡ εὐκρινής ἀγάπη μου πρὸς τό ἔργον τῆς Ἐπαναστάσεως, ἔρχομαι νά θέσω ὑπ' ὄψιν Σας τήν ἀγανάκτησιν καί τόν ἀναβρασμόν, ὁ ὁποῖος ἐπικρατεῖ εἰς τή παράταξιν τῶν Ἀρχιερέων πού (sic) προῆλθον μετά τήν Ἐπανάστασιν τῆς 21ης Ἀπριλίου, διότι μία μικρά ὁμάς ἀδιστάκτων νοσταλγῶν τοῦ φαύλου παρελθόντος βυσσοδομοῦν καί ἀπεργάζονται τήν ἀνατροπήν τοῦ προκαθημένου τῆς ἐκκλησίας, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου. Τήν προσφορά τούτου εἰς τό Ἔθνος καί τήν Ἐκκλησίαν καί τās προσωπικὰς θυσίας εἰς τήν πραγματικότητα ἐλάχιστοι γνωρίζουν. Ὑμεῖς ὅμως κάλλιον παντός ἄλλου γνωρίζετε».

Ἠθικά διδάγματα: α) Ἕνας Μητροπολίτης μπορεῖ νά τρέφει «ἀφοσίωσιν» ὄχι μόνο στόν Θεό ἀλλά καί σέ πρόσωπα κοσμικά. β) Ὑπάρχουν ἀρχιερεῖς πού «προῆλθον» ἀπό τήν 21ην Ἀπριλίου. Ἐμεῖς πιστεύαμε μέχρι σήμερα ὅτι οἱ

ἀρχιερεῖς δὲν προέρχονται ἀπὸ ἐπαναστάσεις καὶ καθεστῶτα ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν Ἱερῶν Κανόνων. γ) Ὅτι μπορεῖ Ἀρχιερεὺς νὰ βρῖζει ἄλλους Ἀρχιερεῖς σὰν «ἀδίστακτους» καὶ «βυσσοδόμους» καὶ μπορεῖ ἐπίσης νὰ διατυπώνει γνῶμες γιὰ πολιτικές καταστάσεις ὀνομάζοντάς τες «φαῦλες». δ) Ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἔχει κάνει προσφορές καὶ προσωπικές θυσίες γιὰ τὴν Ἐπανάσταση καὶ μάλιστα μυστικές. Τίς γνωρίζουν μόνο ὁ ἀρχηγός τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἐλάχιστοι ἄλλοι.

Παράγραφος δευτέρα:

«Ἐάν λοιπὸν Ἐξοχότατε κ. Πρόεδρε, τὴν 23ην Ἰουνίου ἡ μικρά ὁμὰς ἀποτολήμῃ τὴν βιαίαν ἀνατροπὴν Του [του Ἀρχιεπισκόπου], πρέπει νὰ γνωρίζετε, ὅτι ἡμεῖς οἱ χαρακτηριζόμενοι ὡς «Ἱερωνυμικοί» καὶ οἱ ὅποιοι με τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἀποτελοῦμεν τὴν σιωπηρὰν μὲν, ἀλλὰ δρῶσαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μερίδα, δὲν θὰ μείνωμεν, δὲν πρέπει νὰ μείνωμεν με ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας καὶ με κλειστὸν πλεόν τὸ στόμα καὶ δὲν θὰ ἐπιτρέψωμεν τὴν ἐπάνοδον τοῦ φαύλου παρελθόντος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ».

Ἠθικά διδάγματα: α) Οἱ Ἀρχιερεῖς πού «προῆλθον» ἀπὸ τὴν 21η Ἀπριλίου αὐτοχαρακτηρίζονται «Ἱερωνυμικοί» σὰν νὰ ἀνήκουν στὸν κ Ἱερώνυμον. Μέχρι τώρα πιστεύαμε ὅτι οἱ ἱεράρχες ἀνήκουν στὴν Ἐκκλησία καὶ ὄχι στὸν ἐκάστοτε Ἀρχιεπίσκοπο. β) Ἡ Ἱεραρχία εἶναι χωρισμένη σὲ «μερίδες». Ἡ μερίδα τῆς 21ης Ἀπριλίου εἶναι ἡ «δρῶσα» –με «τὴν χάριν τοῦ Κυρίου». γ) Ἡ «δρῶσα» μερίδα δὲν θὰ μείνει «με ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας» –ὅπως ἀρμόζει σ' ἓναν ἱεράρχη ἀφοῦ μοναδικός του προορισμός εἶναι νὰ προσεύχεται– ἀλλὰ θὰ λύσει τὰ χέρια, προφανῶς γιὰ νὰ τὰ χρησιμοποίσει.

Παράγραφος τρίτη:

«Φρονῶ διὰ τοῦτο, ὅτι ἐν ὧνι τοῦ Δημοψηφίσματος, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὁποίου ὅλοι ἐργαζόμεθα, ἐπιβάλλεται ἡ ἀναστολή τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀπὸ σήμερον καὶ μέχρις ὅτου ἀποφανθῇ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας περὶ τῆς ἐγκυρότητος Αὐτῆς. Τοῦτο ἀποτελεῖ, ἄς ἐπιτρέψη ἡ Ἐξοχότης σας νὰ τὸ γράψω, χρέος τῆς Πολιτείας ἐπιβεβλημένον. Ἐάν τὸ χρέος τοῦτο ἡ Πολιτεία δὲν τὸ ἐπιτελέσῃ καὶ ἀφίσει τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἱερώνυμον ἔκθετον καὶ βορὰν τῆς ἀδίστακτου ὁμάδος, οὗτος μὲν ἴσως πέσῃ, ἀλλὰ μετ' αὐτοῦ θὰ πέσῃ καὶ μία ἀφαντάστως μεγάλη παράταξις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους εἰς τὴν ἀπόγνωσιν. Καὶ θὰ ἦτο κρῖμα νὰ εὐρεθοῦν οἱ πράγματι φίλοι σας Ἱεράρχαι εἰς ἀπόγνωσιν εἰς μία τόσο κρίσιμον δια τὴν Ἐπανάστασιν καὶ τὸ Ἔθος στιγμῆν».

Ἠθικά διδάγματα: α) Ἡ «δρῶσα» μερίδα, με τὴν χάριν τοῦ Κυρίου, ἐργάζεται δια τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ Δημοψηφίσματος (κατὰ τὴν ρῆσιν «ἐργάζεσθε διὰ τὰς ἐκλογὰς καὶ τὰ δημοψηφίσματα»). Καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐργασία τῆς αὐτῆ διακόπτεται ἀπὸ ἐξωιεραρχικές ἀπασχολήσεις ὅπως εἶναι οἱ Συνεδριάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἡ μερίδα ζητᾷ νὰ ἀνασταλεῖ ἡ λειτουργία τῆς Ἱερᾶς συνόδου. (Με τέτοια τώρα θὰ ἀσχολούμεθα;) Φανταζόμαστε ὅτι ἀπὸ δῶ καὶ πέρα πού στό νέο

Σύνταγμα προβλέπονται πολλά Δημοψηφίσματα, ή μερίδα θά ἔχει δουλειές μέ φοῦντες. β) Ἐάν ή πολιτεία δέν κάνει τό χρέος της, δηλαδή ἄν δέν διακόψει τήν λειτουργία της Ἱερᾶς Συνόδου καί δέν ἀφήσει τή «μερίδα» νά ἐργαστεῖ ἀπερίσπαστη γιά τό Δημοψήφισμα, τότε... ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος ἴσως πέσει! Δηλαδή; Εἶναι ὁ κ. Ἱερώνυμος ὑποψήφιος στο Δημοψήφισμα; Ἐμ τότε βέβαια χρειάζεται πολλή δουλειά γιά νά μήν πέσει. Ὅχι μόνο ή Ἱερά Σύνοδος πρέπει νά σταματήσει, ἀλλά καί οἱ λειτουργίες πρέπει νά σταματήσουν καί οἱ προσευχές καί ή τέλεση μυστηρίων καί γενικά οἱ ἐκκλησίες πρέπει νά κλείσουν, ἔτσι ὥστε καί οἱ καντηλιανάφτες νά βγοῦνε περιοδεία στίς ἐπαρχίες.

Παράγραφος τελευταία:

«Πιστεύω ὅτι ἐκφράζω τά αἰσθήματα καί τήν πεποίθησιν πλειάδος Ἱεραρχῶν καί ἀπευθύνω ὑστάτην ἐκκλησίαν πρός τήν Ὑμετέρα Ἐξοχότητα, ἀπεκδυόμενος πάσης εὐθύνης διά πᾶν ὅ,τι ἤθελε συμβῆ εἰς τήν Ἐκκλησίαν καί τό Ἔθνος, ἐάν ἀφεθοῦν τελικῶς ἀχαλίνωτοι οἱ ἐπιδραμῶντες κατά τῆς εἰρήνης καί τῆς προόδου τῆς Ἐκκλησίας».

Ἡθικόν δίδαγμα –ἀπειλή: Μετά ὅλα τά προηγούμενα ἑλληνοχριστιανικά, ἐδῶ ἐκτοξεύεται καί μιᾶ ἔμμεση ἀπειλή. Ἡ μερίδα «ἀπεκδύεται πάσης εὐθύνης» γιά ὅ,τι θα συμβεῖ ἄν ή Πολιτεία δέν κλείσει τήν Ἱερά Σύνοδο καί δέν ἀφήσει τοὺς Ἱεράρχες νά ἐργασθοῦν γιά τό Δημοψήφισμα τοῦ κ. Ἱερωνύμου.

Καί ή ἐπιστολή κλείνει μέ τόν βιβλικό χαιρετισμό

«Μετά πολλῆς-πολλῆς ἀγάπης»

ἽΥπογραφή: «Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως Κωνσταντιος» –καί ὄχι ὁ «Κώστας σου» ὅπως θα περίμεναν μερικοί.

Τεύχος 6, Αὐγούστος 1973

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΑ

Μᾶς ρώτησε φίλος πολεοδόμος:

«Πῶς γίνεται οἱ ἑτεροδημότες (ἐπαρχιωτες) πού ψήφισαν στήν Ἀθήνα νά ψηφίζουν σύμφωνα μέ τόν μέσο ὄρο τῶν Ἀθηναίων, ἐνῶ οἱ ἑτεροδημότες (Ἀθηναίοι παραθεριστές) πού ψήφισαν στήν ἐπαρχία νά ψηφίζουν σύμφωνα μέ τόν μέσο ὄρο τῶν ἐπαρχιωτῶν;»

Πρῶτη φορά βρήκαμε τόσο εὐκολή τήν ἀπάντηση:

«Γιά τό πρῶτο, τόν βεβαιώσαμε κατηγορηματικά, εὐθύνεται ή μάστιγα τῆς ἀστυφιλίας, ὁ ὑδροκεφαλισμός τῆς πρωτεύουσας καί τῶν πρωτευουσιάνων καί ή μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος. Στό δεύτερο βοήθησε ή ἐπιτυχημένη ἀποκέντρωση, ή φυσική ζωή, ὁ καθαρός ἀέρας καί ή συνεχής ἄσκηση κάτω ἀπό τήν

ἐπίβλεψη δοκιμασμένων προπονητῶν, βασικές, ὅπως καταλαβαίνεις, προϋποθέσεις γιά δημιουργία ρεκόρ».

*

Ἐλεγε ἕνας ψηφοφόρος μετά τήν ἀνακοίνωση τῶν ἀποτελεσμάτων.

–Βρέ παιδιά ἕνα πράγμα δέν μπορῶ νά ἐξηγήσω: Ψήφισα στό τμήμα μου ἀπό τούς τελευταίους, γύρω στίς ἐπτά καί τέταρτο καί εἶδα ὅτι στό τραπέζι πίσω ἀπό τό παραβάν ὑπῆρχαν σχεδόν ἀποκλειστικά μόνο ψηφοδέλτια τοῦ ΝΑΙ, πού σημαίνει ὅτι ὅλοι σχεδόν οἱ προηγούμενοι ψήφισαν ΟΧΙ. Καί ἀκούω μετά στά ἀποτελέσματα ὅτι στό τμήμα μου βρέθηκαν 1352 ΝΑΙ καί 25 ΟΧΙ.

–Τά τρώγανε, φίλε μου, δέν κατάλαβες; θριαμβολόγησε ὁ πολύξερως. Μάλιστα! Ἦταν τόση ἡ ἀγάπη τοῦ κόσμου γιά τόν Παπαδόπουλο πού ἔβαζε στό φάκελο τό ΝΑΙ καί τό ΟΧΙ τό ἔτρωγε, νά τό ἐξαφανίσει ἀπό προσώπου γῆς.

*

Τίς μέρες τοῦ δικοῦ μας 78% διαβάσαμε στίς ἐφημερίδες ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας τῶν Φιλιππίνων Μάρκος, πού κατέλαβε τήν ἀρχή πραξικοπηματικά κι ἔχει καταλύσει κάθε ἐλευθερία στή χώρα του, ἔκανε δημοψήφισμα –φυσικά κάτω ἀπό στρατιωτικό νόμο– ρωτώντας τόν λαό ἄν ἐξακολουθεῖ νά τόν θέλει Πρόεδρο. Ἄν καί ἡ ἀντιπολίτευση, πού συγκρίνει τόν Μάρκος μέ τόν Χίτλερ, ζήτησε ἀπό τόν λαό νά ψηφίσει ΟΧΙ, 83% τῶν ψηφοφόρων ψήφισε ΝΑΙ. Ἴσως εἶναι καιρός νά ἐξεταστεῖ σοβαρά αὐτό τό περίεργο φαινόμενο πού παρουσιάζεται τελευταῖα. Ὅτι, δηλαδή, χῶρες μικρές ἀναδεικνύουν μεγάλους ἡγέτες ἐνῶ μεγάλες καί προοδευμένες χῶρες δέν ἀναδεικνύουν. Διότι πού νά φανταστεῖ ἕνας Χιθ π.χ. ἢ ἕνας Μπράντ ἢ ἕνας Νίξον ὅτι εἶναι δυνατόν νά κερδίσουν ἐκλογές μέ τέτοια ποσοστά. Καί νά σκεφτεῖ κανεῖς ὅτι αὐτοί οἱ προηγούμενοι μεγάλοι ἡγέτες κυβερνοῦν καταπιεστικά, μέ στρατιωτικούς νόμους, μέ συλλήψεις, μέ βασανισμούς κ.τ.λ. Παρ’ ὅλα αὐτά ὁ λαός δέν μπορεῖ νά ἀγνοήσει τήν μεγαλοσύνη τους. Τούς ψηφίζει καί μέ τό παραπάνω.

*

Γιορτάζαμε τά ἐπινίκεια σέ μιὰ ταβέρνα.

–Περίεργος λαός ἐσεῖς οἱ Ἕλληνες, ἔλεγε ὁ φίλος μας πού μόνο ἡ προφορά του ἔδειχνε ὅτι εἶναι ξένος. Τή μιὰ φορά ψηφίζετε ὑπέρ τῆς βασιλευμένης Δημοκρατίας τήν ἄλλη ὑπέρ τῆς ἀβασίλευτης Δημοκρατίας. Διαβάζετε οἱ περισσότεροι ἀντικυβερνητικές ἐφημερίδες –ἀφοῦ οἱ ἀντικυβερνητικές ἐφημερίδες ἔχουν τετραπλάσια κυκλοφορία ἀπό τις φιλοκυβερνητικές– ἀλλά ψηφίζετε ὑπέρ τῆς κυβερνήσεως. Θέλετε ἀδιάβλητες ἐκλογές ἀλλά δέν βάζετε στίς ἐφορευτικές ἐπιτροπές δικαστικούς. Ὅταν βρισκόσαστε στό σπίτι σας στή μεγάλη πόλη ψηφίζετε κατά τῆς κυβερνήσεως ἐνῶ ὅταν παραθερίζετε στήν ἐπαρχία ψηφίζετε ὑπέρ τῆς κυβερνήσεως. Θέλετε νά ψηφίσετε ΟΧΙ ἀλλά ψηφίζετε ΝΑΙ. Ζητᾶτε μυστική ψηφοφορία ἀλλά κρεμάτε στό χωριό σας τεράστιες πινακίδες πού δηλώνουν ὅτι ὅλο τό χωριό θά ψηφίσει ΝΑΙ.

Ἄπο τό διπλανό τραπεζάκι, γύρισε τόν μισό του ὤμο, σήκωσε ἕνα βαρύ μάτι καί τόν μέτρησε.

—Δέ μοῦ λές παλλικαράκι, εἶσαι Ἀμερικάνος;

—Μάλιστα, κύριε.

—Τά χαιρετήματα στόν κ. Νίξον.

Τεύχος 7, Σεπτέμβριος 1973

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΓΩΓΗΣ

Τά τελευταῖα χρόνια ἔχει διαπιστωθεῖ καί διακηρυχθεῖ μιά σοβαρή ἔλλειψη παιδείας τοῦ λαοῦ μας, σέ θέματα Πολιτικῆς καί Κοινωνικῆς ἀγωγῆς καί συμπεριφορᾶς. Γι' αὐτό, ἀρμόδιοι καί ἀναγνωρισμένου κύρους παράγοντες ἀναλαμβάνουν κατά καιρούς, μέ λόγους, βιβλία, ἄρθρα σέ ἐφημερίδες ἢ σχολιασμούς ἀπό τά ραδιόφωνα, νά μᾶς διδάξουν στά παραπάνω θέματα. Ἔτσι μάθαμε π.χ. τί εἶναι Ἐλευθερία (πραγματική), τί εἶναι Δημοκρατία (ἀληθής), τί Χριστιανισμός (Ἑλληνικός), ποιά εἶναι ἡ θέσις μας ὡς μονάδων ἐν τῇ κοινω-νία καί ἄλλα πολλά.

Ἐνας ἀπό τούς ἀξιολογότερους πνευματικούς δασκάλους μας αὐτῶν τῶν χρόνων εἶναι ὁ κ. Θεοφύλακτος Παπακωνσταντίνου. Ἀφοῦ μέ ἕνα ἐκπληκτικά βαθυστόχαστο καί γεμάτο νέες ἀλήθειες σύγγραμμά του μᾶς ἔμαθε Πολιτική Ἀγωγή, ἔχει τώρα ἀναλάβει μέ μιά σειρά ἄρθρων του νά μᾶς μάθει καί Ἀγωγή σκέτη. Σ' ἕνα ἀπό τά ἄρθρα του αὐτά, πού ἕνα κομμάτι του ἀναδημοσιεύουμε πιο κάτω, ὁ κ. Θεοφύλακτος φαινομενικά μέν ἀναλύει τά ἀποτελέσματα τοῦ τελευταίου δημοψηφίσματος στήν περοχή της Ἀθήνας, στήν πραγματικότητα ὅμως «ἐν παραβολαῖς», προσπαθεῖ νά μᾶς δώσει ἕνα παράδειγμα πνευματικοῦ ἠθους, εὐγένειας γλώσσας, μακροθυμίας κ.τ.λ. Ἐπειδή τό γραφτό αὐτό εἶναι γλωσσικά προωθημένο μέ συντακτικά εὐρήματα καί λεκτικές καινοτομίες, δίνουμε, σέ ὑποσημειώσεις, ἐπεξηγήσεις σέ παλαιά ἑλληνικά. Συνιστοῦμε πάντως στόν ἀναγνώστη νά χαρεῖ πρώτα τό κείμενο διαβάζοντά το ὀλόκληρο καί ἔπειτα νά κοιτάξει τίς ὑποσημειώσεις, πού ὅσο νά ἔναι τό διασποῦν.

«Ἡ κοινωνικοπολιτική σύνθεσις τῶν κατοίκων τοῦ ἀθηναϊκοῦ ὑδροκεφάλου, παρουσιάζει πρωτοφανῆ ποικιλίαν ἐντός τῆς ὁποίας εἶναι φυσικόν νά διαμορφώνονται ἐκ διαφόρων λόγων ἀρνητικώτεραι τάσεις¹. Διότι πέραν τοῦ πλήθους τῶν πολιτῶν μέ ἀνεξάρτητον κρίσιν, ἡ πρωτεύουσα περιλαμβάνει καί διαφόρους νησιῶδες ὀργανωμένων συμφερόντων παντοίας μορφῆς καί «κάστας»² ἰδιοτύπου ψυχολογίας, αἱ ὁποῖαι δέν συναντῶνται καθόλου ἢ δέν εἶναι τόσον πολυπληθεῖς εἰς τάς ἄλλας ἀστικές, ἡμιαστικές καί ἀγροτικές περιοχάς τῆς χώρας.

«Ἐδῶ πρῶτα-πρῶτα³ ὑπάρχει καί λειτουργεῖ —καί μόνον ἐδῶ— ὁ μηχανισμός τῶν παλαιῶν κομμάτων κομματιδίων καί ὁμάδων μέ τούς «ἀρχηγούς»

των, τά ἐπιτελεῖα των, τά πρωτεύοντα καί δευτερεύοντα στελέχη των, τούς πατραρχαμένους των, τούς «πελάτας» των καί τούς κονδυλοφόρους των. Ἐδῶ ἔχει ἐγκατασταθῆ σύν τῷ χρόνῳ ὅλος ἐκεῖνος ὁ κόσμος, πού ἐπί δεκαετίες ἐνέμετο ἐμμέσως τήν ἐξουσίαν διά τῶν κομμάτων καί εἶχε συνηθίσει εἰς τήν ἀπόλαυσιν τῶν ἀγαθῶν της⁴. Ἐδῶ εὐρίσκονται οἱ περισσότερον ἐμβρόντητοι σνόμπ που ξελιγώνονται⁵ μέ τήν ἰδέαν μιᾶς ὑψηλῆς προσκλήσεως ἢ μιᾶς γνωριμίας, φευγαλέας ἔστω, μέ τούς ἐκπροσώπους τοῦ ἐκ παραδόσεως κατεστημένου»⁶.

«Ἐδῶ, ἐπίσης, κατοικοῦν οἱ ἀηδεῖς μιγάδες τῶν δῆθεν ἀριστοκρατικῶν συνοικιῶν⁷ οἱ ὁποῖοι ὅταν οἱ συμμορῖται εἶχον φθάσει εἰς τό σημειῖον νά κάμνουν τάς ἐμφανήσεις των εἰς τήν Πάρνηθα καί νά δολοφονοῦν φιλελευθέρους ὑπουργούς, αὐτοί μέ πολλήν συγκίνησιν ἐδέχοντο εἰς τά σαλόνια των τούς «θεωρητικούς» τοῦ συμμοριτισμοῦ. Ἐδῶ διαμένουν καί οἱ γελοῖοι ὑποκένταυροι τῆς πολιτικῆς, πού κατῶρθωσαν, ἐλλείψει ἐντροπῆς, νά συζεύξουν τόν ἀριστεροκεντρισιμόν⁸ των μέ τόν ρόλον τοῦ «λουστρου τοῦ βασιλέως». Ἐδῶ ἔχουν συρρεῖσει οἱ διά διαφόρους λόγους ξερριζωμένοι (οἱ περισσότεροι διότι δέν τούς ἐσήκωνεν ὁ τόπος των)⁹ οἱ ὁποῖοι ἐπερίμεναν νά βολευθοῦν¹⁰ εὐκόλα, διότι ἐπίστευαν ὅτι ἡ πρωτεύουσα εἶναι παράδεισος, καί διεψεύσθησαν εἰς τάς ἐλπίδας των.

«Ἐδῶ εὐρίσκονται οἱ πλέον φανατικοί καί ἄλλοτριωμένοι κομμουνισταί, πού ἐσυνήθισαν νά ψηφίζουν ὡς ρομπότ¹¹. Ἐδῶ ζοῦν ὄχι ὀλίγοι ἔντιμοι βιοπαλαισταί, πού μόλις καί μετά βίας τά καταφέρνουν, ἐνῶ γύρω των τούς προκαλεῖ ὁ κτηνωδῶς ἐπιδεικτικός καί σπάταλος πλοῦτος¹². Ἐδῶ, τέλος, ἀφθονοῦν διάφορα παρασιτικά στοιχεῖα μέ ἀταξικὴν καί ἀντικοινωνικὴν νοοτροπίαν, διά τά ὁποῖα οἰαδήποτε ἀναταραχὴ εἶναι εὐπρόσδεκτος. Ἐάν ὅλας αὐτάς τάς νησιδας τοῦ ἀρνητισμοῦ τάς φαντασθῶμεν μέ τό οἰκογενειακόν καί φιλικόν περιβάλλον των, ἔχομεν πλήρη τήν ἐξήγησιν τῆς διαφορᾶς μεταξύ ψήφου τοῦ συγκροτήματος τῆς πρωτεύουσης καί τῆς ψήφου τῶν ἄλλων περιοχῶν τῆς χώρας. Ἄλλὰ καί παρά τήν τοιαύτην κοινωνικοπολιτικὴν σύνθεσιν μέρους τῶν κατοίκων τῆς πρωτεύουσης, ὑπερίσχυσαν αἱ ὑγιεῖς δυνάμεις καί ἔδωσαν εἰς τήν Ἐπανάστασιν τό 60% περίπου».

Το κείμενο αὐτό μεταδόθηκε καί ἀπό τά κρατικά τηλεοπτικά μέσα. καί πολύ σωστά, γιατί πέρα ἀπό τήν καλλιέπεια, τό ἦθος του καί τήν παιδαγωγικὴ του ἀξία ἀποκαλύπτει καί δύο μεγάλες ἀλήθειες. Πρῶτα ὅτι τό 40% τῶν Ἀθηναίων πού ψήφισαν ΟΧΙ στο Δημοψήφισμα –κατά τὴν ἐπίσημη ἐκδοχὴ– εἶναι κάτι ἀπ' τὰ ἀκόλουθα: «... κόσμος πού ἐπί δεκατίας ἐνέμετο τήν ἐξουσίαν...» β) «... ἐμβρόντητοι σνόμπ πού ξελιγώνονται... κ.τ.λ.» γ) «γελοῖοι ἵποκεύνταυροι τῆς πολιτικῆς πού κατῶρθωσαν, ἐλλείψει ἐντροπῆς, νά συζεύξουν τόν ἀριστεροκεντρισιμόν των μέ τόν ρόλον τοῦ «λουστρου τοῦ βασιλέως» δ) «...ἀηδεῖς μιγάδες τῶν δῆθεν ἀριστοκρατικῶν συνοικιῶν...» ε) «...ξερριζωμένοι [...] οἱ ὁποῖοι ἐπερίμεναν νά βολευθοῦν εὐκόλα...» στ) «...φανατικοί καί ἄλλοτριωμένοι

κομμουνιστάι...» ζ) «...παρασιτικά στοιχεῖα μέ ἀταξικὴν καὶ ἀντικοινωνικὴν νοοτροπιάν...». Καὶ δευτέρη ἀλήθεια ὅτι οἱ «...ὀλίγοι ἔντιμοι βιοπαλαισταί, πού μόλις καὶ μετὰ βίας τὰ καταφέρνουν...» εἶναι καὶ αὐτοὶ «νησιῶδες ἀρνητισμοῦ».

Ἵστερα ἀπὸ αὐτὲς τίς ἀποκαλύψεις ἔμεῖς «αἱ ὑγιεῖς δυνάμεις» τῆς Ἀθήνας πού «ἔδωσαν εἰς τὴν Ἐπανάστασιν τὸ 60% περίπου» προτείνουμε τὰ ἑξῆς: Σ' αὐτὸ τὸ κατηραμένο 40% νά ἐφαρμοσθεῖ ἀμέσως ἡ «σωφρωνιστικὴ μέθοδος Παπακωνσταντίνου» (δες *ἢ Συνέχεια* Τεύχος 5). Δηλαδή, νά κληθεῖ ἀπὸ τοὺς ψυχιάτρους καὶ νά «μεταφερθεῖ βιαίως» εἰς ... τὸ Ἅγιον Ὅρος. Ἦ, (ἐναλλακτικὴ λύση) ἢ πρωτεύουσα τοῦ Κράτους νά μεταφερθεῖ σέ μιά ἀπὸ τὶς ἐπαρχίες ὅπου «αἱ ὑγιεῖς δυνάμεις» «ἔδωσαν εἰς τὴν Ἐπανάστασιν» τὸ 90-100% περίπου.

-
- ¹ Ἦνας μέτριος συγγραφέας θά εὑρίσκει ὅτι ἡ φράση «Ἡ κοινωνικοπολιτικὴ σύνθεσις τῶν κατοίκων [...] παρουσιάζει πρωτοφανῆ ποικίαν...» ἀποτελεῖ πρωτοφανῆ βαρβαρισμόν, πρῶτα γιατί μίᾳ «σύνθεσις» δέν μπορεῖ νά παρουσιάζει ποικιλία (ποικιλία παρουσιάζουν τὰ στοιχεῖα τῆς συνθέσεως) κι ἔπειτα γιατί ἡ «σύνθεσις» δέν μπορεῖ νά εἶναι οὔτε κοινωνικοπολιτικὴ οὔτε ἑλληνοχριστιανικὴ οὔτε τίπατα. Εἶναι ἀπλᾶ «σύνθεσις». Αὐτὸς ὁ μέτριος συγγραφέας θά ἔγραφε : «Οἱ κοινωνικοπολιτικὲς ἀπόψεις τῶν κατοίκων [...] παρουσιάζουν πρωτοφανῆ ποικίαν καὶ δημιουργοῦν μίᾳ σύνθεσιν ἐντὸς τῆς ὁποίας...»
- ² Τα εἰσαγωγικά στό «κάστας» σημαίνουν ὅτι ἡ λέξις εἶναι ξενικὴ γι' αὐτὸ καὶ κλείνεται νεοελληνικῶς: *ἢ κάστα, τῆς κάστης*, (μη καθαρὸν α), *τάς κάστας*.
- ³ «πρῶτα-πρῶτα». Σημαίνει κατ' ἀρχάς, πρῶτον-πρῶτον
- ⁴ Ὅπως εἶναι γνωστὸ, τὰ παλιὰ κόμματα εἶναι ἐκτός νόμου καὶ –εὐτυχῶς– δέν ἔχουν ἀντικατασταθεῖ ἀπὸ νέα, μέ «...ἀρχηγούς [...] παρατρεχαμένους [...] καὶ κονδυλοφόρους...» πού νέμονται τὴν ἐξουσία.
- ⁵ Το δόκιμο ρῆμα «ξελιγώνομαι» χρησιμοποιεῖται συνήθως σέ αἰσθηματικὲς ἱστορίες σήριαλ. Ἦ εἰσαγωγή του τώρα σέ πνευματικὸ κείμενο μεγέθους ὅπως τὸ παρόν, ἀπὸ-τελεῖ νεωτερισμὸ τοῦ συγγραφέα.
- ⁶ Το «φευγαλέας» ἀπὸ ποιητικοπνευματικὴ ἔξαρση τοῦ συγγραφέα ἀντὶ τοῦ ἀνιαρὰ σωστοῦ «προσκαίρου».
- ⁷ Μιγὰς εἶναι ὁ προερχόμενος ἀπὸ διασταύρωση διαφορετικῶν φυλῶν, ὁ μὴ καθαρὸν αἷμος. Στὴν προκειμένη περίπτωσι, μεταφορικὰ, ὁ μὴ ἀριστοκράτης. Ἀλλὰ ὁ συγγραφέας τονίζει «...τῶν δῆθεν ἀριστοκρατικῶν συνοικιῶν...». Ἦρα δέν δέχεται ὅτι ἐκεῖ ὑπάρχουν ἀριστοκράτες. Ἀλλὰ τότε δέν ὑπάρχουν καὶ μη ἀριστοκράτες. Ἐπειδὴ ἡ ἀκριβολογία εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ πολλὰ χαρίσματα πού ἀνέδειξαν τὸν κ. Θ. Παπακωνσταντίνου σέ διανοητὴ διεθνοῦς κύρους, ἡ φράσις σίγουρα θά δυσκολέψει πολὺ τοὺς μελλοντικὸς σχολιαστὲς τῶν κειμένων του.
- ⁸ «Ἀριστεροκεντρισμός». Πολιτικὸς νεολογισμὸς μεγάλης γλωσσικῆς σημασίας. Το δευτέρου συνθετικὸ «κεντρισμός» ἀπὸ τὸ ρῆμα «κεντρίζω» καὶ ἀντίστοιχα «δεξι-

σμός» από τό «δεξιζώ». Έτσι λέμε π.χ. δεξικεντρισμός, κεντροδεξισμός, βαρβαρο-σολοικισμός, σολοικοβαρβαρισμός κ.τ.λ.

- ⁹ «...δέν τούς έσήκωνεν ό τόπος των...» σημαίνει δέν τούς εϋνοούσε ή δέν τούς δεχόταν ό τόπος τους. Όπως στις λαϊκές εκφράσεις: δέν μέ έσήκωνεν τό βουνόν, ή, αυτός δέν έσήκωνεν κουβέντας.
- ¹⁰ Το «βολευθοϋν» σημαίνει ταχτοποιηθοϋν, αναπαυτοϋν. Το ρήμα είναι βολεύομαι – έβολεύθην – βολευθήσομαι – βεβόλευμαι. Παραδείγματα: μ' αυτή τήν κατάσταση έβολεύθην μιά χαρά, ή, βολευθήσομαι σε κανένα ύπουργείον.
- ¹¹ Τά «ρομπότ» (λέξη ξενική) δέν έχουν πολιτικά δικαιώματα και συνεπώς δέν ψηφίζουν. Άλλά έδώ ή λέξη «ρομπότ» αναφέρεται μόνο στό «κατά διαταγήν» και όχι στό «ψηφίζουν». Λέμε π.χ. «αυτός κολυμπάει πολύ γρήγορα ως κρίς-κράφτ», όπου τό «κρίς-κράφτ» αναφέρεται μόνο στό «πολύ γρήγορα».
- ¹² «ό κτηνωδός επιδεικτικός και σπάταλος πλοϋτος». Ός γνωστόν τά κτήνη είναι επιδεικτικά και σπάταλα, μοιάζουν δέ σ' αυτό μέ τόν πλοϋτο.